

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Ejusdem capitulare de causis regni Italiae, datum, ut videtur, anno
DCCXCIII. post obitum Hildegardis Reginae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

atque defensor in omnibus angustiis nostris existat. Et à vino & carne ordinarunt sacerdotes nostri, qui propter infirmitatem aut senectudinem aut juventudinem abstinere poterant, ut abstinent. & qui redimere voluisset quòd vinum licentiam habuisset bibendi ipsis tribus diebus, ditiores & potentiores homines in unaquaque die solidum unum dedissent, minus potentes juxta possibilitatem ipsorum, & qui amplius dare non poterat, & vinum bibere volebat, saltem vel unum denarium donasset, elemosynam verò unusquisque secundum propriam atque bonam voluntatem vel juxta possibilitatem fecisset. Et sacerdotes unusquisque Missam specialem fecisset, nisi infirmitas impedisset; & Cle-

rici qui psalmos sciebant, unusquisque quinquaginta cantasset. & interim quòd ipsas litanias faciebant, discalceati ambulassent. Sic consideraverunt sacerdotes nostri, & nos omnes ita aptificavimus, & Domino adjuvante complevimus. Vnde volumus ut tu cum ill. & ill. vel ceteris fidelibus nostris considerare debeas qualiter ipse litanias ibidem facta fiant. Tu autem juxta quod tua infirmitas permittit in tuo committimus arbitrio. Et mirum nobis fuit quia vester missus nec epistola, postquam de Ragenisburgo, ad nos non venit. Vnde volumus ut sapius nobis de tua sanitate vel de aliud quod placuerit significare debeas. iterumque salutamus te multum in Domino.

CAPITVLARE DE CAUSIS REGNI ITALIÆ.

Datum, ut videtur, anno Christi DCCXCIII. post obitum Hildegardis Reginae.

Incipit Capitulare qualiter precepit Dominus Rex de quibusdam causis.

INCIPIUNT CAPITVLA.

1. D E xenodochiis.	10. De auctoritate legum & consuetudinum.
2. De Ecclesiis baptismalibus.	11. De potestate vendendi & donandi in femina.
3. De Advocatis sacerdotum.	12. De mancipiis palatii & Ecclesiarum.
4. De diversis generationibus hominum qui in Italia commanent. Et de statu ingenuitatis.	13. De liberis hominibus ad servilia opera non cogendis.
5. De compositionibus quæ ad palatium pertinent.	14. De rebus quæ Hildegardæ Reginae tradite fuerunt.
6. De monasteriis & xenodochiis regalibus.	15. De aldionibus palatii.
7. De rebus forsatis.	16. De fugitivis.
8. De eo cuius res in elemosyna datae sunt.	17. De sigillis & epistolis, & de portarum custodiendis.
9. De jure filiarum in res servorum quos pater fecit liberos.	

INCIPIUNT SVPRASCRIPTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De xenodochiis.

I P Rimo capitulo de xenodochiis jussit ut quicumque xenodochia habent, si ita pauperes pascere voluerint & consilium facere quomodo ab antea fuit, habeant ipsa xenodochia, & regant

Tom. I.

ordinabiliter. Et si hoc facere noluerint, ipsa dimittant; & per tales homines in antea sint gubernata cum consilio Episcopi qualiter Deo & nobis exinde placeat.

De Ecclesiis baptismalibus.

II De Ecclesiis baptismalibus, ut nullatenus eas laici homines tenere debeant,

R

fed per sacerdotes fiant, sicut ordo est, gubernata. Et neque ipsi pagenses negligentiam habeant de hoc quod ibidem facere debeant. Et illi sacerdotes eas sic regant quomodo ordo canonicus exposcit.

De Advocatis sacerdotum.

Ibid. tit. 47. c. 3. III. De Advocatis sacerdotum, volumus pro ecclesiastico honore & illorum reverentia ut Advocatos habeant.

De diversis generationibus hominum qui in Italia commanent. Et de statu ingenuitatis.

Ibid. tit. 46. c. 2. IV. De diversis generationibus hominum qui in Italia commanent, volumus ut ubicunque culpa contigerit unde fuida crescere potest, propter eas fatigationes hominis illius contra quem culpaverit, secundum ipsius legem cui negligentiam commisit emendet. De statu vero ingenuitatis aut aliis querelis unusquisque secundum suam legem semetipsum defendat.

De compositionibus quae ad palatium pertinent.

Ibid. lib. 1. tit. 1. c. 10. V. De compositionibus quae ad palatium pertinent, si Comites ipsas causas commoverint ad requirendum, illam tertiam partem ad eorum recipient opus, duas vero ad palatium. Et si per suam negligentiam remanserint, & Missus dominicus ipsas causas ceperit inquirere, tunc volumus ut ipse Comes illam tertiam partem non habeat, sed cum integritate ad palatium veniat.

De monasteriis & xenodochiis regalibus.

Ibid. lib. 1. tit. 1. c. 30. VI. De monasteriis & xenodochiis quae per diversos comitatus esse videntur, ut regalia sint, & quicunque ea habere voluerit, per beneficium Domini Regis habeat.

De rebus forsactis.

Ibid. tit. 35. VII. De rebus forsactis per diversos comitatus, volumus ut ad palatium pertineant.

De eo cuius res in elemosyna datae sunt.

Ibid. lib. 1. tit. 18. c. 6. VIII. Si cuiuscunque res in elemosyna datae sunt, & ipse mortuus fuerit ante quam eas dispenseret, tunc Missus dominicus una cum Episcopo parrochiae ipsius confideret qualiter in Domini Regis mercede ipsa elemosyna fiat facta, & infra triginta noctes impleta esse debeat.

De iure filio in res servorum quos pater fecit liberos.

IX. De filia cuius pater per manum erogatoris omnes servos suos iussit fieri liberos, quia contra legem esse videtur, instituimus quod ipsa filia in tertiam portionem de praefatis rebus iterum in servos suos introire possit.

De auctoritate legum & consuetudinum.

X. Placuit inferere ut ubi lex erit, praecellat consuetudini, & ut nulla consuetudo superponatur legi.

De potestate vendendi & donandi in femina.

XI. Placuit etiam nobis ut quaecunque femina potestatem habet per commeatum viri sui res suas vendere, habeat potestatem & donare.

De mancipiis palatij & Ecclesiarum.

XII. De mancipiis palatij nostri & Ecclesiarum nostrarum nolumus mundium recipere, sed ipsa nostra mancipia habere. De liberis hominibus ad servilia opera non cogendis.

XIII. Placuit nobis ut illos liberos homines Comites nostri ad eorum opus servile non opprimant. Et quicunque hoc fecerit, secundum quod iudicatum habemus emendet.

De rebus quae Hildegardae Reginae traditae fuerunt.

XIV. De rebus quae Hildegardae Reginae traditae fuerunt volumus ut fiant descriptae breves, & ipsae breves ad nos fiant adductae.

De aldionibus palatij.

XV. Non est nostra voluntas ut homines Placentini per eorum praecipuum de curte palatij nostri illos aldiones recipient.

De fugitivis.

XVI. De fugitivis qui in partibus Beneventi & Spoleti sive Romaniae vel Pen- tapoli confugium faciunt, ut reddantur, & sint reverli ad propria loca.

De sigillis & epistolis, & de porturis custodiendis.

XVII. Sicut consuetudo fuit sigilla & epistolas prendere vel porturas custodire, ita & nunc sit factum.

